

Staatssecretaris opmerking 29-4-2025 1

Aan Staatssecretaris

nota

Nota aanbieding brief TK en EK onderzoek beleving Wet vereenvoudiging

TER BESLISSING

Directie

Datum
16-04-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door

Bijlage(n)
4

Aanleiding

Bij deze nota ontvangt u ter tekening de aanbiedingsbrief aan de TK en EK van 1. het onderzoek naar de beleving van mensen met een Wajong-uitkering met de Wajong en de Wet vereenvoudiging Wajong en 2. de monitorrapportage Wet vereenvoudiging Wajong. Het onderzoek en de monitorrapportage zijn bijgevoegd.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de aanbiedingsbrieven en deze te ondertekenen.

Kernpunten

- De monitorrapportage en de aanbiedingsbrief zijn op 14 april 2025 besproken met vertegenwoordigers van mensen met een Wajong-uitkering. Dezelfde vertegenwoordigers hebben deelgenomen aan de klankbordgroep die het belevingsonderzoek heeft begeleid.
- Voor het belevingsonderzoek zijn 51 Wajong-gerechtigden geïnterviewd. De samenvatting van het onderzoek is op taalniveau B1. In de aanbiedingsbrief zijn ook zoveel mogelijk begrijpelijke woorden en zinnen gebruikt. Daardoor is de brief voor iedereen goed leesbaar, ook voor de mensen die hebben meegeholpen met het onderzoek. De belangenbehartigers van mensen met een Wajong-uitkering waren hierover zeer positief. De brief is wel langer dan gebruikelijk omdat het hier en daar wat meer uitleg vergt.
- De uitkomsten van het belevingsonderzoek en de monitorrapportage zullen worden betrokken bij de periodieke rapportage jonggehandicapten die naar verwachting eind 2025 naar de TK zal worden gezonden.

1. Inhoud brief onderzoek beleving Wajong en Wet vereenvoudiging Wajong

- Het belevingsonderzoek is toegezegd bij brief van 29 januari 2020 bij de behandeling van de Wet vereenvoudiging Wajong in de TK. Deze 2et maakt het voor mensen met een Wajong-uitkering makkelijker om (meer) te gaan werken of te gaan studeren en maakt (meer) werken lonender. Ook heeft de wet de drie Wajong-regelingen geharmoniseerd en vereenvoudigd, waardoor de rechten en plichten gelijk zijn.
- Belangrijkste uitkomst van het onderzoek is dat de Wet vereenvoudiging Wajong door een tweetal groepen mensen met een Wajong-uitkering de wijzigingen als een verbetering worden ervaren. De eerste groep betreft de mensen die (willen) studeren. Zij behouden hun volledige Wajong-uitkering.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Nota aanbieding brief TK en EK onderzoek beleving Wet vereenvoudiging

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 29-4-2025 15:15:52

Staatssecretaris opmerking 29-4-2025

 Nummer: 2 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

wet maakt

het voor mensen met een Wajong-uitkering makkelijker om (meer) te gaan werken of te gaan studeren en maakt (meer) werken lonender. Ook heeft de wet de drie Wajong-regelingen geharmoniseerd en vereenvoudigd, waardoor de rechten en plichten gelijk zijn.

Vóór de Wet vereenvoudiging Wajong bestond dan geen recht of recht op een lagere Wajong-uitkering. De tweede groep betreft de mensen die werken met een garantiebedrag. Dit garantiebedrag voorkomt dat mensen door de regels van de Wet vereenvoudiging Wajong erop achteruit zouden gaan.

Datum
16-04-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

- Andere groepen ervaren (zie tabel p. 51 van het belevingsonderzoek) geen verbetering door de Wet vereenvoudiging Wajong maar de wijzigingen leveren ook geen problemen op.
- **In de brief doet u één nieuwe toezegging (actie 3). U zegt toe om onderzoek te doen naar de communicatie over de Wajong. Het onderzoek laat zien dat mensen vaak niet precies weten wat de regels van de Wajong inhouden. Het nieuwe onderzoek moet inzicht geven via welke communicatiekanalen mensen met een Wajong-uitkering het beste kunnen worden geïnformeerd. UWV is hierbij betrokken.**
- Bij vier andere uitkomsten van het onderzoek sluit u aan bij actielijnen die al in gang zijn gezet.
 - Het onderzoek laat zien dat de doorwerking van inkomen uit werk op inkomensafhankelijke regelingen mensen **onzeker maakt omdat zij niet weten wat ze aan het einde van de maand overhouden.** U verwijst hierbij naar het programma hervormingsagenda inkomensondersteuning.
 - Het onderzoek laat zien dat **sommige mensen met een Wajong-uitkering behoefte hebben aan hulp, ook op andere leefgebieden dan werk en inkomen.** Dit sluit aan bij het advies van OCTAS. In de brief van 28 januari jl. over de opvolging advies OCTAS (en fiche 64) is toegezegd verder te onderzoeken hoe deze behoefte aan hulp er uit ziet.
 - Het onderzoek laat zien dat sommige mensen die geïnterviewd zijn het vervelend vinden dat **ingere met een vroege langdurige ziekte of handicap en daardoor niet kunnen werken in de Participatiewet zitten** en weinig perspectief hebben. Ook dit sluit aan bij het advies van OCTAS. U verwijst naar het traject van P-wet in Balans spoor 2.
 - Het onderzoek laat zien dat de (continue) wijzigingen in de Wajong en fouten door het UWV tot onzekerheid bij mensen met een Wajong-uitkering leidt. U verwijst hierbij naar de brieven van 24 januari jl. en 14 april jl. over de kwaliteit Wajong.

2. Inhoud brief Monitorrapportage Wet vereenvoudiging Wajong

- Bij de behandeling van de Wet vereenvoudiging Wajong in de EK is de motie Esther ingediend. Deze motie vraagt de gevolgen van de Wet Vereenvoudiging Wajong te monitoren en breed te evalueren, en daarbij rekening te houden met de inkomenseffecten, baankansen, scholing en maatschappelijke deelname.
- Bijgevoegd is de derde en tevens laatste monitorrapportage. De rapportage beslaat de jaren 2022, 2023 en 2024. De uitkomsten laten niet zien of mensen aan het werk komen, zijn en blijven dóór de Wet vereenvoudiging Wajong. De rapportage geeft geen aanleiding tot wijzigingen in de Wajong.
- Belangrijkste conclusies zijn:
 - De arbeidsparticipatie is beperkt toegenomen. Dat komt waarschijnlijk door de coronacrisis en het kleiner worden van de groep van mensen met arbeidsvermogen die vanwege (vervroegde) pensionering, arbeidsongeschiktheid of overlijden is gestopt met werken. Het aantal mensen dat werkt als zelfstandige is gestegen. Het wordt voor UWV steeds lastiger om mensen aan het werk te helpen. 70% van de mensen met arbeidsvermogen die eind 2020 niet aan het werk waren hadden minimaal drie jaar niet gewerkt. Eind 2022 is dat gestegen naar 76%.

Pagina: 2

- 1** Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
In de brief doet u één nieuwe toezegging (actie 3). U zegt toe om onderzoek te doen naar de communicatie over de Wajong. Het onderzoek laat zien dat mensen vaak niet precies weten wat de regels van de Wajong inhouden. Het nieuwe onderzoek moet inzicht geven via welke communicatiekanalen mensen met een Wajong-uitkering het beste kunnen worden geïnformeerd. UWV is hierbij betrokken.
- 1** Nummer: 2 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
onzeker maakt omdat zij niet weten wat ze aan het einde van de maand overhouden.
- 1** Nummer: 3 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
sommige mensen met een Wajong-uitkering behoefte hebben aan hulp, ook op andere leefgebieden dan werk
- 1** Nummer: 4 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
jongere met een vroege langdurige ziekte of handicap en daardoor niet kunnen werken in de Participatiewet zitten

- o Steeds meer mensen blijven nadat ze een Wajong 2015-uitkering hebben gekregen op school. Dit is beoogd met de Wet vereenvoudiging Wajong.
- o De maatschappelijke deelname, gemeten via stappen op de Participatieladder, is gelijk gebleven.
- o Mensen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben zijn meer uren gaan werken. Voor mensen met arbeidsvermogen is het aantal uren dat zij werken gelijk gebleven. Zij hebben een hoger loon gekregen doordat zij waarschijnlijk tegen gemiddeld hogere lonen zijn gaan werken. Dat komt waarschijnlijk omdat mensen ouder worden en steeds meer werkervaring krijgen.

Datum
16-04-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

Toelichting

- De Wajong 2015 is voor mensen die voor hun 18^e verjaardag of als studerende voor hun 30^e verjaardag als gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft. Duurzaam betekent dat de persoon op de genoemde peilmomenten geen arbeidsvermogen heeft en dat in de toekomst ook niet kan ontwikkelen. De gemiddelde jaarlijkse nieuwe instroom is ca 5.000.
- Daarnaast is er een zittend bestand die in de voorgangers van de Wajong 2015 zijn ingestroomd (de oude Wajong tot 2010 en de nieuwe Wajong van 2010 tot 2015). De drie regelingen zijn in één wet ondergebracht: Wajong.
- Op 1 januari 2021 is de Wet vereenvoudiging Wajong in werking getreden. De wet heeft als doel voor mensen in de Wajong belemmeringen weg te nemen om (meer) te gaan werken of te studeren, (meer) gaan werken te laten lonen en harmonisatie en vereenvoudiging tussen en van de regelingen. De belangrijkste maatregelen zijn:
 - o De inkomensregeling is geharmoniseerd waarbij voor mensen met arbeidsvermogen voor iedere verdiende euro er 70% wordt verrekend en 30% wordt vrijgelaten. Voor mensen zonder arbeidsvermogen is dit respectievelijk 75% en 30%.
 - o De regels voor het eindigen en herleven van het recht op oWajong en Wajong2010 zijn geharmoniseerd. Een persoon met een Wajong-uitkering kan tot de AOW-leeftijd gebruik maken van het herlevingsrecht van de uitkering bij een verslechterde gezondheid.
 - o De re-integratieregels zijn geharmoniseerd voor oWajong en nWajong, waarbij de verplichting om een passend werkaanbod te accepteren een voorwaarde is bij de inzet van re-integratie.
 - o Door het schrappen van de studieregeling in de Wajong2010 en de uitsluitingsgrond studerende in de Wajong2015 behoudt de Wajong-gerechtigde de gehele uitkering als hij onderwijs gaat volgen (dat was 25% in de Wajong2010 en geen recht op uitkering in de Wajong2015).
 - o Om ervoor te zorgen dat personen met een Wajong uitkering er niet op achteruitgaan bij het inwerking treden van de nieuwe wet is een garantiebedrag ingesteld voor mensen die werken. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de hoogte van de inkomensondersteuning volgens de oude regels en nieuwe regels. Het hoogste bedrag wordt uitbetaald. Het garantiebedrag eindigt als de Wajong-uitkering eindigt. Het vervalt definitief als er 12 maanden aaneengesloten geen inkomen (ook geen WW of WAO/WIA) wordt genoten.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief TK	Verzenden aan TK	
2	Aanbiedingsbrief EK	Verzenden aan EK	
3	Derde monitorrapportage Wet vereenvoudiging Wajong	Verzenden aan TK en EK	
4	Rapport onderzoek beleving Wajong en Wet vereenvoudiging Wajong	Verzenden aan TK en EK	

Datum
16-04-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]